

GRUMS KOMMUN

RIKTLINJER

Datum
2021-04-15

Antagen av
Kommunfullmäktige

Sida
1(4)

Reviderad datum

Paragraf
§18

God ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv (RUR)

God ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv (RUR)

Bakgrund

I enlighet med kommunallagen ska kommuner och regioner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. För verksamheten ska mål och riktlinjer anges inom ekonomi och verksamhet. Enligt kommunallagen är det fullmäktige som ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

I kommunallagens regler för det så kallade balanskravet anges hur ett ekonomiskt underskott ska beräknas och regleras. Enligt detta finns en möjlighet att reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, under förutsättning att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt. Om kommunen eller regionen har en sådan resultatutjämningsreserv, ska riktlinjerna omfatta hanteringen av den.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning innebär att såväl kommunens finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsmässigt och effektivt och att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer. Det krävs även rättvisande och tillförlitlig redovisning och uppföljning som ger information om avvikelser gentemot målen. Begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

Det finansiella perspektivet innebär bland annat att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar, så att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat.

Verksamhetsperspektivet tar sikte på kommunens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

Kommunfullmäktige fastställer årligen budget och plan, Där ska framgå vilka finansiella och verksamhetsmässiga mål som anses viktigast för att bidra till god ekonomisk hushållning under planperioden. Uppföljning av målen sker i kommunfullmäktige i samband med delårsrapport och årsredovisning.

Finansiella mål

För att klara av välfärdsuppdraget och samtidigt uppnå god ekonomisk hushållning måste kommunens ekonomiska planering utgå från de förhållanden som bedöms gälla för Grums kommun vad gäller exempelvis befolkningsutveckling, demografi, framtida satsningar och investeringsbehov.

Det så kallade balanskravet innebär att om balanskravsresultatet för ett räkenskapsår är negativt, ska det regleras under de närmast följande tre åren. Detta innebär att kommunen redan enligt lag har krav på att årets resultat ska

var positivt. Ur ett finansiellt perspektiv innebär god ekonomisk hushållning att det ekonomiska resultatet måste vara större än vad som enbart krävs enligt lag. Överskott är en nödvändig förutsättning för att klara kommande investeringar, återbetala lån, klara av pensionsåtaganden och inte skjuta kostnader till kommande generationer.

Utöver detta krävs resursutrymme för att klara morgondagens utmaningar, framtida förändringsarbete samt olika projekt och satsningar. God ekonomisk hushållning förutsätter en långsiktig hållbar ekonomisk utveckling som ger handlingsberedskap inför framtiden. I en kommunal verksamhet kan det vara svårt att prioritera inom de ekonomiska ramarna. Gör inte prioriteringarna blir svårigheterna att balansera verksamhet och ekonomi ännu större i framtiden.

Verksamhetsmässiga mål

Grums kommun har en styrning som bygger på en modell med flera nivåer; vision, kommunfullmäktiges övergripande mål, verksamhetsmål samt konkreta mål. Tillsammans ska dessa bilda en enhet som ska bidra till att visionen för Grums kommun uppnås. De konkreta målen ska vara mätbara och uppföljningsbara. God ekonomisk hushållning förutsätter att verksamheten ryms inom de ekonomiska ramarna.

Kommunfullmäktiges roll är att besluta vad som ska nås. Kommunstyrelsens roll är att besluta vad som ska göras. Verksamheternas roll är att besluta hur det ska göras.

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutade anslag. De tillgängliga resurserna bestämmer graden av måluppfyllelse, ekonomin sätter gränsen och förutsätter optimalt resursutnyttjande. Vid resursbrist ska tvingande nivåer enligt lagstiftning och myndighetskrav prioriteras.

Hantering av resultatutjämningsreserv (RUR)

Reservering till resultatutjämningsreserv

Kommunfullmäktige fastställer i samband med årsredovisningen om reservering till resultatutjämningsreserven ska ske och vilket belopp som ska avsättas. Reservering till resultatutjämningsreserven får göras med högst ett belopp som motsvarar den del av årets resultat efter balanskravsutredningar som överstiger 2,5 procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning

Reserverade medel för resultatutjämningsreserv redovisas som en delpost under det egna kapitalet i balansräkningen.

Disponering av resultatutjämningsreserv

Medel från resultatutjämningsreserven får enligt lagstiftningen ”...användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel”. Kommunfullmäktige fastställer disponering av resultatutjämningsreserven. En förutsättning är att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt. Reserven får användas för att nå upp till ett nollresultat, eller så långt som reserven räcker i det fall

det negativa balanskravsresultatet överstiger beloppet i resultatutjämningsreserven.

Uttag ur kommunens resultatutjämningsreserv kan göras då det underliggande skatteunderlaget för riket, jämfört med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren, understiger genomsnittet. Utöver att utjämna intäkter över en konjunkturcykel som följer av skatteunderlagsförändringar kan medel i resultatutjämningsreserven även disponeras för andra oförutsedda händelser där kommunen ändå beaktat god ekonomisk hushållning i enlighet med dessa riktlinjer.

Resultatutjämningsreserven ska inte möjliggöra en permanent/varaktig överbeskattning där överskotten årligen sparas för framtiden. En stor resultatutjämningsreserv ska inte heller göra det möjligt att under en längre tid ha en nivå på skatteuttaget som är lägre, alternativt en kostnadsnivå som är högre, än vad som är långsiktigt hållbart.

Huvudregeln för resultatutjämningsreserven ska vara att ianspråktagandet endast kan göras av de medel som redan finns reserverade i resultatutjämningsreserven.

Redovisning av resultatutjämningsreserv och balanskravet

I dokumenten för delårsrapport och årsredovisning ska särskild balanskravsutredning inklusive resultatutjämningsreserven upprättas. Där ska framgå hur resultatutjämningsreserven beräknas och beslutas användas samt vilket belopp som kan vara föremål för återställning. En resultatutjämningsreserv inom balanskravsutredningen ger varken påverkan på redovisningen, årets resultat eller ekonomiska nyckeltal.

Exempel på uppställning av balanskravsutredning

Årets resultat enligt resultaträkningen

- reducereing av samtliga realisationsvinster
- + justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet
- + Justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet
- +/- orealiserade vinster och förluster i värdepapper
- /+ justering för återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper

Årets resultat efter balanskravsjusteringar

- reservering av medel till resultatutjämningsreserv
- + användning av medel från resultatutjämningsreserv

Årets balanskravsresultat

Uppkommer ett negativt balanskravsresultat ska det återställas inom tre år.